

L'horta daurada de Joan Baptista Xuriguera

- 17 d'abril del 2009 a les 19.30 h
- Sala d'actes de La Llacuna Centre Cultural, Andorra la Vella

Josep Gelonch i Solé

Editor i director de l'editorial Fonoll, de Juneda

L'any 2008 se celebrà l'Any Rodoreda. Les institucions van dedicar nombrosos esforços humans i materials a la difusió de l'obra i el llegat de l'escriptora. Seminaris, congressos, encontres, conferències, grans i petites exposicions, i tota mena d'actes van ser organitzats per donar a conèixer al gran públic vida i obra de l'escriptora. Les editorials importants publicaren les seves obres completes, inclosa l'obra inèdita, altres reeditaren obres exhaurides, se subvencionaren traduccions a altres llengües, etc. En definitiva, una nova ocasió per promocionar la literatura catalana al món, fent-la viva als lectors de més enllà de la Franja, de més enllà dels Pirineus. La projecció exterior d'una literatura petita com la nostra avança a empenyes d'aquesta mena i depèn en bona mesura d'aquestes figures cabdals. Tot això està molt bé, i el prestigi de la literatura catalana, segur, en surt reforçat en tots els àmbits.

Tanmateix, la literatura catalana és molt més que això. Podríem dir que aquesta és la punta de l'iceberg més visible, sota la qual hi ha el gran gros d'escriptors i escriptores que componen el teixit vital de la nostra literatura, les artèries, els músculs, les articulacions, potser també el batec diari. Darrere, doncs, dels grans noms i els esdeveniments més fastuosos, romanen sovint eclipsats altres personatges no tan grans, ni tan mediàtics, ni tan canònics, en general molt lligats al territori. Un d'aquests va ser Joan B. Xuriguera, que com la Rodoreda també va néixer el 1908, a Menàrguens. Però que si no hagués estat per l'acció decidida d'unes quantes persones convençudes de la necessitat de donar a conèixer la seva obra, de ben segur que hauria passat desapercbut pel conjunt de la societat catalana. Al capdavant, el seu fill Pau i l'estudiós de la seva obra, en Josep Camps, amb les respectives famílies al costat, fent quilòmetres amunt i avall. És clar que després ens hi hem sumat institucions, unes vinculades als territoris de la seva vida i escriptura, altres acadèmiques i culturals, editorials que hem editat obra inèdita o reeditat alguns dels seus títols; però sense aquell impuls, iniciativa i convenciment, no hauria reeixit. Ha estat possible així la reedició d'obres exhaurides, la publicació d'obra inèdita, del seu dietari, els articles i números monogràfics en revistes especialitzades, la celebració d'un

simposi, les nombroses conferències dedicades, una exposició itinerant que passà per un llarg nombre de pobles catalans.

He de manifestar, en nom de l'editorial Fonoll, la nostra gran satisfacció d'haver participat d'aquest any commemoratiu amb la publicació de *L'horta daurada*. Per a nosaltres, jove editorial de Juneda, a les Garrigues, ha estat una nova ocasió per posar de manifest la nostra aposta per les lletres ponentines, per la necessitat de donar-les a conèixer en el conjunt de les terres de parla catalana. Ens ha donat la possibilitat de conèixer molt millor una extensa i variada obra, de més de 50 llibres, repartits entre narrativa, dramaturgia, memorialística, assaig polític, assaig històric, lingüística i també poesia, que va molt més enllà del seu sempre útil *Els verbs catalans conjugats* (1972). Tot plegat fa de Joan B. Xuriguera un dels intel·lectuals més brillants que van sorgir de les Terres de Ponent durant el segle xx, tal com afirma Josep Camps en el pròleg de *L'horta daurada*. El compromís social i la profunda consciència nacional travessen la seva personalitat, àdhuc l'obra.

Els quaranta-nou poemes de *L'horta daurada* van ser redactats entre 1946 i 1983 i els temes més recurrents que hi apareixen són l'amor, el paisatge, la pàtria. És destacable que el llibre inclou un magnífic pròleg de Josep Camps, la persona que avui per avui millor coneix l'obra dels dos germans Xuriguera. De la seva mà, hi trobareu una presentació del poemari i la contextualització en el conjunt de l'obra de l'autor. Tota una invitació a la lectura pausada i atenta del poemari, gaudint de tots els racons poètics i dels fruits saborosos d'aquesta horta daurada. És el tretzè volum de la nostra col·lecció de poesia, que porta el nom del poeta junedenc Joan Duch, amb qui curiosament Xuriguera coincidí en les pàgines de la revista *Vida Lleidatana*, a final dels anys vint. Una col·lecció que, amb la voluntat de combinar la tradició amb la modernitat, reuneix la veu de joves poetes actuals amb la recuperació de l'obra de poetes traspassats, com el mateix Joan Duch, Cinto Rosinach o Mn. Anton Navarro.

Encara que publicar poesia en els temps que corren no deixa de ser una certa imprudència, si més no en termes comercials, en el cas de *L'horta daurada* de Joan B. Xuriguera el criteri de Josep Camps i el convenciment transmès des del primer dia per Pau Xuriguera van fer que no fos cap salt al buit. De fet, van ser definitius perquè a l'editorial Fonoll ens creguéssim el projecte i l'assumíem per tirar-lo endavant. La confiança dipositada en nosaltres per part seva ens ha permès aportar un gra de sorra en la tasca de construir una cultura. A allò que, en algun moment, l'escriptora i periodista Ada Castells en va dir *xurigerar*, en referència a la intensa activitat desplegada pels germans Xuriguera, en Ramon i en Joan Baptista, al servei de la cultura catalana al segle xx. Des de la primera presentació del llibre, que vam fer a Balaguer el març de 2008, fins a la d'Andorra la Vella, l'abril de 2009, hem recorregut una bona munició de localitats catalanes, principalment lleidatanes però també barcelonines, per donar a conèixer l'obra de Joan B. Xuriguera. Ha resultat tota una experiència, que ens ha permès conèixer alguns dels territoris de l'univers Xuriguera, inclosa Andorra, però sobretot ens ho hem passat molt bé, amunt i avall al costat del Pau, la Fina, el Josep, la Teresa i la Maria, amics amb els quals hem compartit molt més que unes estones i unes converses enriquidores.

Només em resta agrair aquí la rebuda tan familiar que ens heu dispensat els andorrans. Sincerament, ens hi hem sentit com a casa.